

CANÇONS POPULARS DE PONENT

**Cançons populars de ponent
harmonitzades per a cor i piano
per compositors contemporanis
d'aquestes mateixes terres**

Cor de Cambra de l'Auditori "Enric Granados" de Lleida
Pedro Pardo, piano
Noèlia Solé, narradora
Xavier Puig, direcció

Presentació

Des del Cor de Cambra de l'Auditori "Enric Granados" de Lleida estem impulsant la creació d'un *Cançoner Popular de Ponent* amb versions per a cor mixt i piano sobre melodies recollides a les Terres de Lleida. Per això hem seleccionat tonades i les hem ofert a diferents compositors de les comarques lleidatanes, encarregant-los les harmonitzacions per a cor *a capella* o amb piano.

Una àmplia selecció d'aquesta col·lecció ha estat estrenada en el *Concert de Santa Cecília* que es va celebrar el passat 23 de novembre de 2003 a l'Auditori "Enric Granados" de Lleida, a càrrec del Cor de Cambra de l'Auditori, amb Pedro Pardo com a pianista i sota la direcció de Xavier Puig.

Ens agradaria portar aquest concert a les diferents comarques de ponent, doncs de totes n'hi ha representació musical. Per fer això possible, i per la publicació del *Cançoner* complet, hem demanat el suport de la Diputació de Lleida i l'Institut d'Estudis Il·lerdencs, convençuts de presentar un projecte cabdal i inèdit que donarà a conèixer tonades nostres, i alhora, serviran de nou repertori tradicional als diferents cors del nostre país.

Les fonts

La font de les melodies és la magna Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Aquesta fou una iniciativa d'un gran mecenes de la cultura catalana, Rafael Patxot i Jubert, qui el 1921 encarregà a l'Orfeó Català i al seu president Francesc Pujol, el projecte de recollir totes les cançons de les terres de parla catalana. A més de reunir materials ja recollits, i de convocar concursos de noves recerques, organitzaren unes "missions de recerca" constituïdes per equips de dues persones, un músic i un lletrat, i que rastrejaren tot el territori català, balear i part del País Valencià. Cap als anys 30 començaren a publicar els resultats del projecte: en sortiren tres volums, però la guerra civil truncà la continuació i es perderen bona part dels materials (alguns d'ells s'exiliaren amb el Sr. Patxot cap a Suïssa). Afortunadament, des de fa unes poques dècades els Materials de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya foren dipositats a l'Abadia de Montserrat, qui n'està continuant l'edició. Un còpia completa i microfilmada es troba consultable a la Biblioteca del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana de la Generalitat de Catalunya.

Així fou com etnomusicòlegs de reconegut prestigi, com Higiní Anglès, Joan Tomàs, Josep Barberà o Palmira Jaquetti, viatjaren per les comarques lleidatanes, acompanyats per folkloristes de la talla de Joan Amades, Pere Bohigas, Maria Carbó,... recollint tonades i lletres de les cançons que els nostres avantpassats els dictaren. A més, elaboraven també una "Memòria de la Missió" d'un gran interès folklòric.

A més de materials provinents de les Missions, també n'hem inclòs de dos dels reculls premiats per l'Obra del Cançoner, concretament del recull "De l'Urgell i la Segarra" del mestre Josep Güell de Tàrraga, i del recull titulat "A la remor de les Nogueres" de Josep Piñol Mojada de Lleida.

Els compositors

Les versions per a cor mixt amb acompanyament de piano les hem encarregat a cinc compositors de Terres de Lleida, amb la voluntat d'estimular la composició per a cor entre els músics de les nostres comarques, i alhora fer un recull variat d'estils musicals, d'escriptures i dificultats. Entre els compositors, n'hi ha d'una gran experiència en el terreny coral i de l'harmonització de cançó popular, com en Josep Lluís Guzmán-Antich (qui ha treballat ja repetidament amb els materials de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya) establert de fa anys a Pons, o el lleidatà Josep Prenafeta, al costat de joves músics com el targarí Ramon Andreu, els lleidatans Antoni Tolmos i Pedro Pardo, o el cerberí Xavier Puig, i director del cor.

Les cançons

Hem volgut que el recull inclogui cançons provinents de totes les comarques lleidatanes. Això ha obligat un intens treball de recerca i tria dels milers de cançons recollides en l'Obra del Cançoner. Les vint-i-dues cançons triades s'han ofert als compositors que n'han fet la versió per a cor i piano. Totes elles formaran part del Cançoner Popular de Ponent que esperem poder publicar properament. N'hem fet una àmplia selecció per al concert:

I PART		
<i>Bon caçador</i>	J. Prenafeta	El Segrià
<i>Caterina se'n pentina</i>	J. Prenafeta	El Segrià
<i>L'home petit</i>	R. Andreu	Les Garrigues
<i>Divino als mortals</i>	R. Andreu	Les Garrigues
<i>La monja</i>	A. Tolmos	El Pla d'Urgell
<i>A collir cacurrelles</i>	R. Andreu	L'Urgell
<i>La muller del Gavatxot</i>	J. L. Guzmán	La Segarra
<i>Un cant per a Ariadna</i>	J. L. Guzmán	La Segarra

II PART		
<i>El bon caçador i la pastora</i>	J. L. Guzmán	El Solsonès
<i>El mariner</i>	X. Puig	L'Alta Urgell
<i>Non, non, canta la mare</i>	X. Puig	L'Alt Urgell
<i>Cançó de pastor</i>	J. L. Guzmán	La Noguera
<i>Ball pla</i>	A. Tolmos	El Pallars Jussà
<i>Si n'eren tres ninetes</i>	X. Puig	El Pallars Jussà
<i>Peirot</i>	P. Pardo	L'Alta Ribagorça
<i>I a l'entrada de Lés</i>	P. Pardo	La Val d'Aran

Textos d'enllaç entre cançons

Hem sol·licitat a Josep Borrell que ens presenti les cançons populars de ponent de forma poètica. Heus ací una mostra de la seva aportació, que llegirà la narradora:

“La màgia de la cançó”, així s’hi referí Joan Amades. I la veritat és que és ben fenomenal que a través de la cançó popular puguem disposar del dipòsit més voluminós de la història de vida de la nostra humanitat, des del dia que naixem fins que morim. Tot el que creiem, el que sentim, el que treballem, el que desitgem, el que imaginem, el que patim o el que som s’ha fet cant, cançó i dansa i testre. La melodia, la poesia, el ritme, la seva dramaturgia, són els diversos elements que configuren la matriu elemental de la nostra primigènia manera de comunicar-nos i de reconèixer-nos culturalment. Són, ras i curt, el nostre patrimoni essencial (...)”

Junt amb els textos de Josep Borrell hem intercalat les descripcions de cada comarca de la mà de Josep Vallverdú. Així anirem enllaçant cada comarca en un “camí de cançons” durant el concert. Per fer palès aquest recorregut continu agrairíem que el públic s’abstingués d’aplaudir fins –si ho desitja– el moment de la pausa.

Cor de Cambra de l'Auditori "Enric Granados" de Lleida

Creat l'octubre de 1997, el Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados ha dut a terme una intensa tasca de difusió de la música simfònico-coral, interpretant obres tan significatives com Rèquiem de Fauré, Magnificat i Passió segons Sant Joan de Bach, Te Deum de Charpentier, Missa Nelson de Haydn, Missa en re major de Dvorák, Glòria de Poulenc, Cantata de Sant Nicolau de Britten, Rèquiem i Missa en Do menor de Mozart, el Messies de Händel, Carmina Burana de Carl Orff i diverses composicions –a capella, amb piano o amb orquestra- de Mendelssohn, Schubert, Shütz, Victoria, Weill, i altres. L'any 2001 fou convidat per l'OBC a participar en l'interpretació de la 8a. Simfonia de Mahler, a l'Auditori de Barcelona, sota la batuta del mestre Salvador Mas, i el 2003 a l'interpretació –als auditoris de Barcelona i Lleida- de la Simfonia-Cantata "Lobgesang", de Mendelssohn, sota la batuta del mestre Franz-Paul Decker.

Ha ofert concerts en solitari i en col·laboració amb altres formacions de reconegut prestigi com ara els cors Lieder Camera, Cor Sant Esteve de Vila-Seca, Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, Orfeó Català, Coral Càrmina i Cor Madrigal, o les orquestres Filharmonia de Cambra de Barcelona, Orquestra Barroca Catalana, Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, Orquestra de Cambra de Cervera, Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, Orquestra Simfònica del Vallès (OSV) i Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC).

Des de la seva creació el cor ha estat dirigit pel mestre Manel Valdivieso, assistit per Antoni Pujol. També l'han dirigit –en diverses produccions- els mestres Ernest Martínez Izquierdo, Jordi Casas, Mireia Barrera, Edmon Colomer, Jordi Mora, Salvador Mas, Franz-Paul Decker i Heribert Breuer. A partir del curs 2002-2003 n'assumeix la direcció el mestre Xavier Puig.

El Cor de Cambra de l'Auditori participa activament en la programació de temporada de l'Auditori Enric Granados com a cor titular d'aquest espai. Ha actuat, també, a Andorra (Auditori Nacional d'Ordino), a Sabadell (Teatre La Faràndula), a Granollers (Teatre Auditori) i a Barcelona (Auditori i Palau de la Música Catalana). El mes de juny de 2003 ha enregistrat el seu primer CD (Ars Harmònica/La mà de Guido) amb música religiosa per a cor i orgue de Manuel Blancafort i Frederic Mompou.

Xavier Puig Ortiz

Nascut a Cervera el 1973, comença els seus estudis musicals amb el violí al Conservatori Municipal d'aquesta ciutat, per ampliar-los posteriorment al Conservatori Professional de Badalona on obté el Títol Superior de professor d'harmonia, contrapunt i composició. Paral·lelament s'inicia en la direcció coral amb els mestres Josep Prats, Johan Duijck, Laszlo Heltay i Pierre Cao. Posteriorment s'introdueix en la direcció orquestral amb el mestre Salvador Mas. El 1999 és admès a la *Universität für Musik* de Viena, on durant 3 anys cursarà els estudis de direcció d'orquestra, sota el mestratge de Leopold Hager, entre altres. El març de 2001 obté el *Erste Diplom* d'aquest reconegut centre.

El març de 2002 guanya el concurs per cobrir la plaça de Director Assistent de la JONDE (*Joven Orquesta Nacional de España*) amb la qual va realitzar una gira per Alemanya l'estiu de 2002. El 2003 ha estat director convidat de l'Orquestra Nacional d'Espanya (ONE) i de l'Orquestra *Pablo Sarasate* de Pamplona. Ha dirigit també altres formacions com l'Orquestra de Cambra de Cervera, el Cor *Lieder Camera* de Sabadell o l'ensemble "*Kaleidoscop der Nationen*" en les *Bezirks Festwochen* de Viena. El juliol de 2003 guanya la plaça de Director Assistent de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC), amb Ernest Martínez-Izquierdo com a Director Titular.

Actualment compagina aquesta tasca amb la direcció del Cor de Cambra de l'Auditori "Enric Granados" de Lleida, de la Coral Ginesta de Cervera, i de la companyia d'òpera de cambra *l'Opera de tres rals*, que fundà el 2002.

Pressupost per al cicle de concerts: 2.400 euros per concert (*)

(*) La Diputació de Lleida té previst concedir ajuts per a la programació d'aquest concert per part d'ajuntaments

Persona de contacte: Xavier Puig Ortiz (mòbil 605208447)

